

ТИХОМИР МИЛОВАЦ, ИСТОРИЧАР НА УМЕТНОСТА, КУСТОС ВО МСУ ВО ЗАГРЕБ

Уметниците јасно кажаа: ние не се занимаваме со уметност, не се обидуваме да измислиме некаква нова естетика, туку се занимаваме со теми, релевантни за нашиот живот

„НЕПРИСПОСОБЕНИ“ ГИ ПОВРЗА УМЕТНИЦИТЕ НА ХРВАТСКАТА ЛИКОВНА СЦЕНА

Тихомир Миловац

Благо Мартек: „Балкан“, 1995

ГОРДАНА М. БЛАЖЕВСКА

вашот текст за оваа изложба. За какви обележја станува збор?

Нешто што историјата на уметност го дефинира како концептуализам и е различно, на пример, во Америка. На нашето подрачје, готово и да нема ни една појава на уметност која е тука родена. Овде ќе видите некои од појавите кои антиципирале некакви подоцнежни случувања внатре во историјата на уметноста на Европа и во светот. Јас не мислам дека тоа било пресудно за појавата на некои други. Секако знаеме дека паралелните случувања се секогаш можни, меѓутоа тоа што им дава

специфичност на овие појави е тоа дека концептуализмот е појава која се занимава со прашањето на уметноста, било да е апстрактна, геометрична, или некоја друга, а концептуалистите затоа направиле отклон од таа уметност. Уметниците јасно кажаа: ние не се занимаваме со уметност, не се обидуваме да измислиме некаква нова естетика туку се занимаваме со теми кои се релевантни за нашиот живот, нашиот опстанок. Значи делата не се создадени како облици на естетизирање, и во тоа е разликата на концептуализмот да кажеме во Америка и овој во Хрватска.

Во оваа ера на глобализација често прети опасност да паднеме во некоја замка и да се поистовестиме со сите. Меѓутоа тоа што уметниците често инсистираат е да се покаже дека ние можеме да комуницираме но да постои таа карактеристика, таа различност.

Како го направивте изборот на уметниците?

Па вака, јас работев со материјал, а не со некаква замислена идеја и едноставно од еден дисплеј на една распространета ситуација видов дека вакво нешто се издвојува. Тогаш тргнав во една посилна анализа и видов дека од групата

„Торгона“ од која и тргнува оваа изложба од 60 години, потоа преку групата „Перистил“ која дејствуваше во Сплит, сфатив дека постојат одредени сличности, не формални, туку сличности во однос на општеството и неговата стварност. Тоа често го повторувам бидејќи тоа е клуч на оваа изложба, односот спрема општествената стварност, политиката итн. Тој принцип е присутен и денес во 90-тите, тој повторно се актуелизира, така што авторите како што се Сања Ивековиќ и Далибор Мартиновиќ кои припаѓаат на рајот концеп-

туализам на 70-тите години својот поли замав го доживуваат во 90-тите, Далибор во видеото а Сања во одреден тип на акционизам и во борба за малцинските права, главно за женските прашања. Се до денес, како што се помладите уметници, Андреја Колунџиќ, Александар Батиста Илиќ, Ивана Кесер, кои отвораат нови простори и тие со своите трудови се занимаваат со едно ново опкружување за поквалитетен живот. Тие не се занимаваат со самата уметност, туку со создавање на одредено опкружување, за поквалитетен живот, кое тие го нарекоа комјунити арт, или уметност на заедницата. Андреја Колунџиќ го тематизираше прашањето на генетиката, во еден свој проект. Нивната реализација повеќе е псевдонанствена постапка или психолошка, во која тие повикуваат на соработка многу други научници и експерти во други подрачја и тука настануваат всушност новите облици, а што од сето тоа ќе биде ќе видиме. Но дефинитивно се работи за сосема друга методологија.

Како се новите начини на изразување кај младите уметници во Хрватска. Кои од современите ликовни дисциплини најмногу се застапени?

На оваа изложба се тројца сосем млади уметници, но јас мислам дека е тешко и не е добро да се дели уметничката сцена по генерации. Но ако е прашањето во кое подрачје најмногу се реализираат младите уметници, тоа е главно во фотографијата, видеото, нешто инсталации, он-лајн проекти, одреден акционизам, она што го споменав, а тоа е одреден облик на комјунити арт. Постои тенденција повторно да се врати сликарството, кое е да кажеме неправедно заповестено, поради недоразбирањето и особено поради провинцијализацијата кога се мислело дека сликарството не е трендовско, па едно време беше заповестено. По моја оценка во секој медиј може да се биде релевантен во однос на времето и просторот. Денешното време не ги ограничува дисциплините.

Колку музеите со својата уредувачка политика влијаат во одредувањето на некои насоки?

Секако дека и политиката на музеите одредува некои насоки. Одзивот на публиката спрема одредени изложби и политиката на музеите се во тесна спрега. Кај нас пазарот, што се однесува за уметност, се уште не е доволно развиен. Единствениот сликар на оваа изложба е Желько Кипке, кој остана верен на сликарството, но феноменално верен на својата филозофија и апсолутно релевантен за ова време, крајно модерен. Кај него на пример се подудара тоа што тој на пазарот многу добро „стои“. Во колку се спојат трите елементи, јавноста, пазарот и професијата, тогаш може да се види и одреден квалитет. Секако музеите мораат многу да внимаваат да не згрешат, да имаат високо разработени критериуми и да имаат најрадикален пристап во оцената...

АПЕЛ ДО ВЛАДАТА ОД ПРОГРАМАТА „ЖИВО НАСЛЕДСТВО“ ПОКАЖЕТЕ ГРИЖА ЗА МЛАДИТЕ БИТОЛЧАНИ

Програмата „Живо наследство“ која во Македонија од 2000 година заеднички ја реализираат Фондациите Институт отворено општество - Македонија и Крал Бодуен од Белгија, веќе година и пол се судува со Министерството за образование. Тие деновиве апелираа до Владата, до премиерот Љубчо Георгиевски, до министерствата за образование и за транспорт и врски, позитивно да го решат проблемот со реализација на пилот-проектот во Битола за обнова и ставање во функција на споменикот на културата познат како Пионерски дом, во кој треба да покажат грижа за младите граѓани на Битола и одговорност спрема странските донатори, спрема донаторите во Република Македонија. Станува збор за необарокната куќа која подолго време стои запустена и драстично општета. „Објектот е комплетна урнатина и наркоманско дувно во центарот на градот“ - изјавува Иван Додовски, програмски координатор Фондацијата Институт отворено општество, потенцирајќи дека лобирањето за реставрација и ревитализација за-

почнало уште во 2001 година, од страна на невладината организација Младинска културна асоцијација која ги обезбедила потребните финансиски ресурси. Проектот кој чини 200 000 американски долари а досега го подржале Министерството за култура со 15 000 долари, Фондациите Институт отворено општество и Крал Бодуен со 80 000 американски долари, а со финансиски средства учествуваат и УСАИД, Европската културна фондација, Институтот за Трајни заедници и други локални спонзори, Градоначалникот на Битола, петнаесеттина невладини организации, голем број на анкетирани граѓани, локалните медиуми и др. Министерот Ненад Новковски одбива да даде позитивно мислење до Владата, со што објектот треба да му се додели на сокорисништво на Пионерскиот центар и Младинската културна асоцијација, нудејќи образложение дека Пионерскиот центар ќе продолжи со работа и без понудениот проект. Како се прашуваат одговорните за пилот-проектот, кога центарот нема ниту објект, ниту средства за работа! (К.Б.)

ГОЛЕМ КОНЦЕРТ НА
ЗДРАВКО
ЧОЛИК

ПРВПАТ ВО МАКЕДОНИЈА СО ГОЛЕМ БЕНД И ГУДАЧНИ ОРКЕСТРАР!

ТОШЕ ПРОЕСКИ

27 Јуни, 2002 година
ГРАДСКИ СТАДИОН СКОПЈЕ

ПОЧЕТОК: 20 ЧАСОТ
ЦЕНА 300.- ДЕНАРИ

**НЕ ПРОПУШТАЈТЕ ЈА МОЖНОСТА
ЗА СРЕДБА СО ПЕЈАЧОТ ЧИИ ПЕСНИ
ОСВОИЈА ПОВЕКЕ ГЕНЕРАЦИИ !!!**

ВЛЕЗНИЦИ ВО:
- АРЕНА ВО ВЕРО 1, 2 и 3
- АРЕНА ВО ВЕРО БИТОЛА
- ТА ОРФЕЈ, Градски плоштад Скопје
- ЈУГОТОН
- ПРЧ 1 и 2
- Марнет АЛБЕРТО - Порта Влае

Медиумски спонзори:
"Вечер", А1, Скај нет,
МТМ, БТР, Шутел, ТВ 96,
Вестник "Екран", Фортуна,
"МЈ", Нома

Организатор:
Д.С.К.Д. "Јулитина" ДОО Скопје

КУЛТУРНО-ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР-СКОПЈЕ

PIANO DUO

АГЛИКА ГЕНОВА - ЉУБЕН ДИМИТРОВ
Бугарија / Германија

Ј.К.Бах, Брамс, Менделсон, Дебиси, Равел

Музеј на град Скопје
четврток, 20. јуни 2002
19,30 ч.

Медиумски спонзори: **Вестник** **МАКЕДОНИЈА ДЕНЕС**

Министерство за култура на Р. Македонија